

IMPACTUL INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ÎN ECONOMIA GLOBALĂ, SUA VERSUS CHINA

THE IMPACT OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN THE GLOBAL ECONOMY, USA VERSUS CHINA

Auori: Anamaria-Geanina MACOVEI, Phd. student

ORCID: [0000-0002-7995-1145](https://orcid.org/0000-0002-7995-1145)

Academia de Studii Economice din Moldova

email: anamaria.macovei@usm.ro

Ion PÂRȚACHI

ORCID: [0000-0002-8042-983X](https://orcid.org/0000-0002-8042-983X)

Academia de Studii Economice din Moldova

email: ipartachi@ase.md

Abstract. *The study examines the importance of foreign direct investment (FDI) to the world economy, highlighting the key role it plays in global growth and development. It highlights how FDI contributes to innovation, development and strengthening international ties, in particular the US-China relationship. Mutual investment between these two nations is presented as a pillar of bilateral economic relations, fostering technological progress and economic sustainability. Reciprocal investment between China and the US demonstrates how politics and economics influence bilateral decisions and their long-term impact contributes to strategic development. Continued analysis of the impact of FDI on innovation and technology between these countries will be key to understanding global economic dynamics.*

Keywords: *foreign direct investment, globalisation, evolution.*

JEL cod: F21, C19

Introducere

Investițiile Străine Directe (ISD) influențează economia locală și în special cea globală. Acestea sprijină comerțul și producția, atât pe plan național cât și internațional. ISD a devenit esențial odată cu extinderea companiilor din țările avansate. După al Doilea Război Mondial, această expansiune a investițiilor a crescut prin liberalizarea comerțului și deschiderea piețelor. Din mijlocul secolului al XX-lea, ISD a condus la creșterea nivelului economic global, aducând beneficii țărilor gazdă, prin capital, tehnologie și expertiză, și ajută țările de origine, deschizând piețe noi. ISD conectează economiile și țările, contribuind la crearea de joburi, transferul tehnologic și rețelele de aprovizionare. Impactul investițiilor străine directe în economia globală, este de o importanță teoretică și practică. Motivația principală a studiului este de a evidenția impactul ISD asupra inovației și dezvoltării economice, accentuând interacțiunea strategică dintre SUA și China, pentru a oferi perspective valoroase asupra dinamicii globale și influenței reciproc avantajoase a ISD în relațiile bilaterale.

Pe lângă impactul economic, ISD afectează și alte domenii, printre care politic și social, astfel se promovează parteneriatele internaționale și se pledează pentru dezvoltare sustenabilă și echitate socială. Aceasta stimulează dezvoltarea locală, integrând economiile într-un sistem global interconectat. Organizațiile internaționale sprijină elaborarea de reglementări pentru un mediu investițional corect și clar, combătând practicile incorecte și apărând drepturile investitorilor și ale țărilor gazdă. Reglementările privind ISD diferă de la o țară la alta. Unele țări favorizează investițiile străine cu legi flexibile, în timp ce altele impun restricții pentru a-și proteja economiile locale. Atât politici naționale, cât și internaționale, influențează atragerea de ISD. Așadar, scopul acestui studiu este de a analiza impactul semnificativ al ISD asupra economiei globale, caz particular China și SUA, accentuând rolul acestora în stimularea creșterii, inovării și dezvoltării de tehnologii disruptive.

Revizuirea literaturii

Investițiile Străine Directe (ISD) reprezintă investiții făcute de firme străine în alte țări (Mallampally & Sauvart, 1999). Acestea diferă de investițiile de portofoliu (Wu et al., 2012) prin controlul asupra afacerilor locale. Teoria ISD își are bazele în economia clasică și s-a dezvoltat pentru a explica

economia globală. Inițial, teoriile ca cele ale lui Adam Smith și David Ricardo explicau ISD prin costurile de producție (Strage, 2020). Mai recent, teoria lui John Dunning (Oehler-Șincari, 2011) adaugă noi perspective, explicând ISD prin avantaje legate de locație, proprietate și internalizare. ISD are o importanță deosebită în dezvoltarea și globalizarea economiilor (Razin & Slemrod, 2008). Aceste investiții aduc capital, tehnologie și expertiză, în special țărilor în curs de dezvoltare (Te Velde, 2006). ISD implică investiții străine cu control semnificativ asupra companiilor locale, influențând diferiți indicatorii economici de performanță (Bissoon, 2012). Investițiile sunt durabile și implică participare activă în economia țării gazdă. Investitorii pot fi firme multinaționale, instituții sau guverne, și vizează diverse sectoare, de la industrie la servicii și infrastructură.

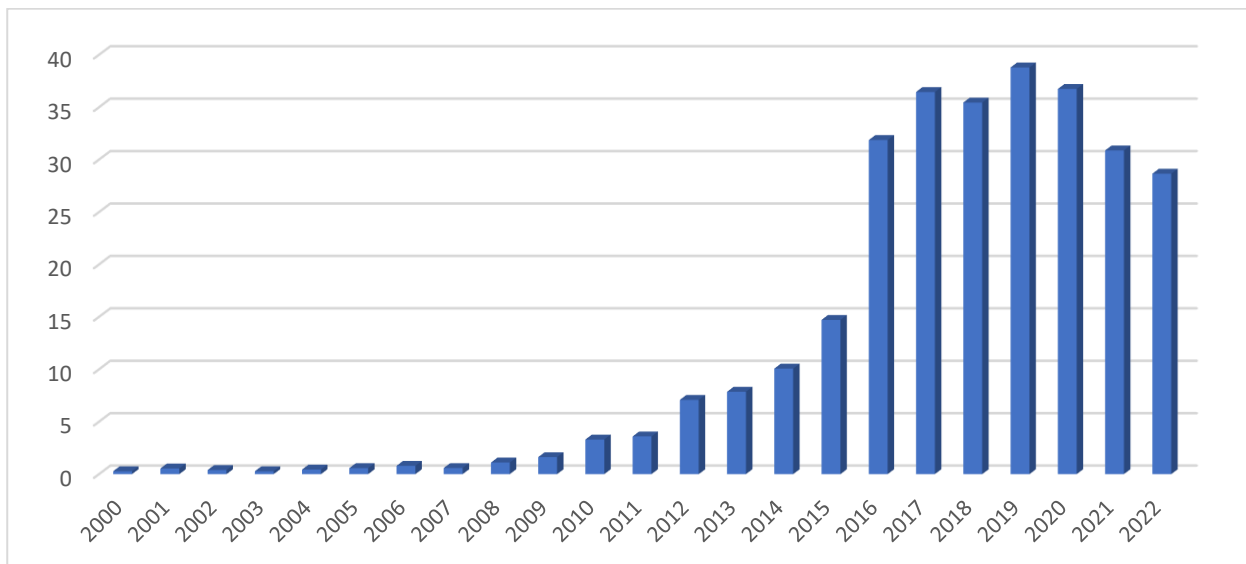
Globalizarea și deschiderea piețelor au stimulat ISD, propulsând creșterea economică (Kobrin, 2005), inclusiv în țări în curs de dezvoltare precum România și Moldova, și stimularea inovării de tehnologii disruptive și competitivității în țări dezvoltate precum SUA și China. ISD aduc tehnologie, joburi, îmbunătățesc infrastructura și dezvoltarea (Yamin & Sinkovics, 2009), beneficiind atât țările investitoare cât și în cele gazdă. Dar, ISD vin și cu provocări, cum ar fi preocupări privind drepturile muncii, suveranitatea, inegalitatea (Sikka, 2011; Spar, 1999) și mediul (Mabey & McNally, 1999). ISD sunt importante atât pentru economia globală, cât și pentru cea locală, fiind influențate de diverși factori economici care variază în funcție de țară, regiune și situație globală (Bailey, 2018).

Investitorii străini preferă țări cu stabilitate economică și politică, politică fiscală responsabilă și monedă stabilă pentru a proteja investițiile. Guvernele atrag ISD prin legi clare, fiscalitate stabilă și protecția investitorilor (Schneider & Frey, 1985). Stabilitatea politică și previzibilitatea guvernamentală sunt esențiale pentru atragerea capitalului (Boltayeva, 2024). Instabilitatea și fluctuațiile politice descurajează investițiile într-o țară. Moneda stabilă și un sistem financiar solid sunt criteriile care minimalizează riscul financiar. Investitorii caută țări cu potențial de dezvoltare, forță de muncă calificată și costuri salariale competitive (Alguacil et al., 2011). Este important să se gestioneze aceste investiții cu grijă pentru a asigura beneficii echitabile și de lungă durată.

Evoluția ISD. SUA versus CHINA

Investițiile străine directe (ISD) în SUA și China reprezintă elemente fundamentale în economiile celor două țări, având un impact asupra economiei, tehnologiei, inovației și integrării în economia globală. Din datele statistice, se observă că SUA și China investesc una în cealaltă. Aceste investiții evidențiază relațiile economice strânse între ele, subliniind cât de importante sunt colaborările, dar și competiția între aceste mari puteri ale lumii. Analiza se bazează pe o metodologie mixtă, combinând analiza cantitativă a datelor statistice privind fluxurile de ISD între SUA și China. Printre metodele incluse este și studiul de caz, pentru a investiga efectele investițiilor străine directe între SUA și China pe inovație și dezvoltare economică.

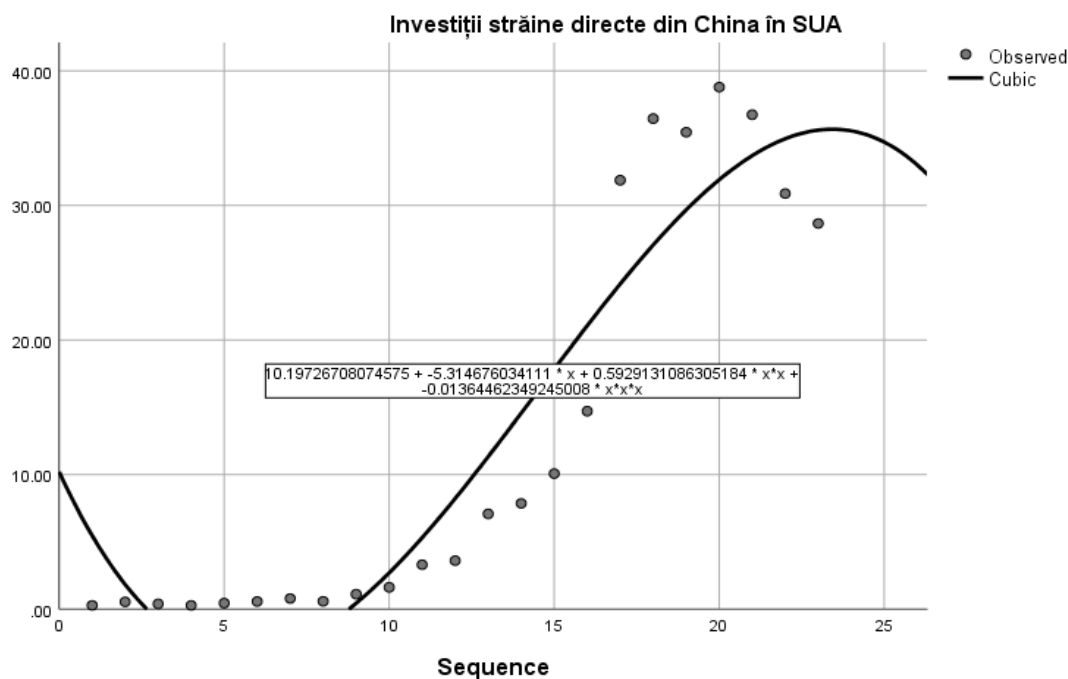
China investește în SUA pentru a-și diversifica activele corporale și a minimiza riscurile (Deng, 2004). Această strategie îi oferă acces la una dintre cele mai mari piețe ale lumii, cu tehnologii de vârf și inovații. Investițiile asigură randamente financiare solide datorită stabilității economiei americane. Totodată, acestea întăresc legăturile diplomatice și economice, favorizând cooperarea. Companiile chineze câștigă astfel, acces la noi tehnologii și practici de afaceri, stimulând progresul industriei din China, în special a industriei auto prin modernizarea producției de automobile electrice și tehnologiilor autonome. Evoluția ISD din China în SUA din 2000 până în 2022 este prezentată în figura 1. Conform figurii 1, evoluția ISD din China în SUA din perioada 2000-2022 este fluctuantă. Dacă perioada 2000-2019 are un trend crescător, chiar am putea spune exponențial, perioada ce urmează 2019-2022 se remarcă prin trend descrescător. Acest declin se datorează tensiunilor comerciale dintre cele două țări (SUA a impus restricții mai stricte asupra investițiilor chinezești din motive de securitate națională, iar China prin politicile economice adoptate, a început să-și redirecționeze investițiile spre alte regiuni și țări) și Pandemia Covid-19.

Figura 1. ISD din China în SUA din 2000 până în 2022 (în miliarde de dolari SUA)

Sursa: elaborare autor, (Statista, 2023a)

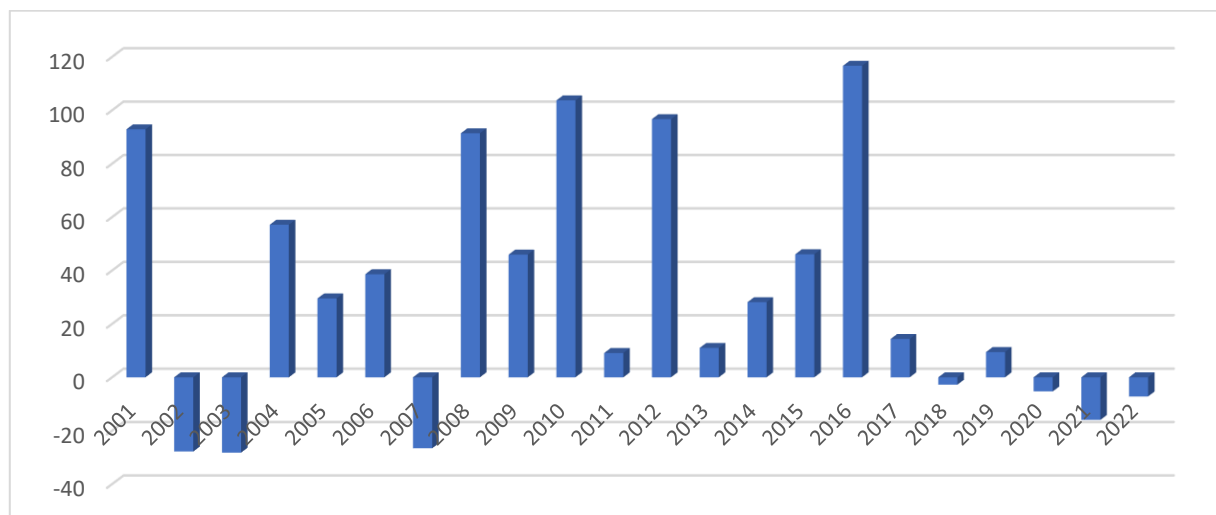
Analizând trendul general al ISD din China în SUA din perioada 2000-2022 se observă că acesta are o formă cubică (figura 2) ceea ce confirmă dinamica politică, economică și comercială dintre cele două superputeri ale lumii pe parcursul ultimelor decenii. În figura 2 este scrisă ecuația modelului cubic pentru a prezicte modul în care ISD din China în SUA se schimbă în funcție de diferite variabile, oferind o reprezentare matematică a trendului non-liniar, permițând analiza profundă a comportamentului acestor investiții pe termen lung și identificarea unor posibile puncte de inflexiune sau schimbări de direcție.

Figura 2. Trendul ISD din China în SUA

Sursa: elaborare autor, (Statista, 2023a).

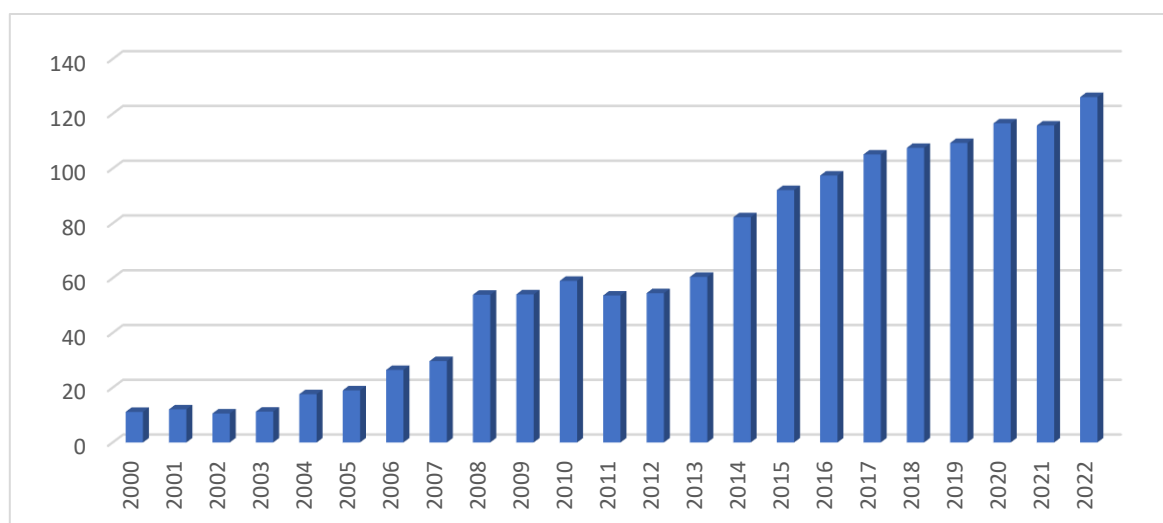
Evoluția procentuală anuală a ISD din China în SUA din 2001 până în 2022 este prezentată în figura:

Figura 3. Evoluția procentuală anuală a ISD din China în SUA din 2001 până în 2022

Sursa: elaborare autor

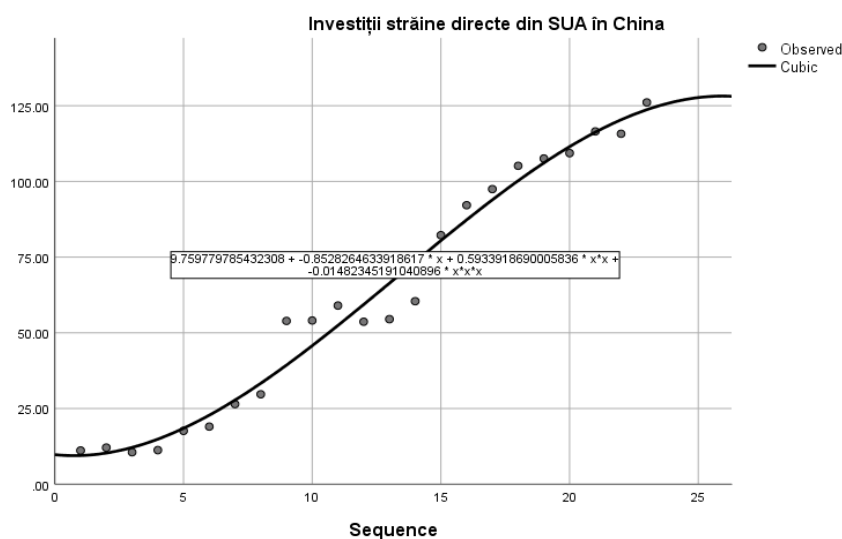
Analizând figura 3, se observă o scădere procentuală negativă în perioada 2002 (-27.78%), 2003 (-27.78%), care se datorează recesiunii din 2000-2001, când SUA a cunoscut un declin economic. În 2001-2003 relațiile economice chino-americane erau tensionate deoarece China a devenit membru al Organizației Mondiale a Comerțului (2001), ceea ce a influențat dinamica ISD. Războiul din Irak (2003), unde SUA a avut un rol esențial și incertitudinile geopolitice au influențat climatul economic global (Mercille, 2010). Perioada 2003-2006 este o perioadă de creștere a investițiilor Chinei în SUA. Anul 2007 este un an de cotitură pentru SUA, datorită crizei care a început în sectorul imobiliar și a condus la o criză financiară globală (Malpezzi, 2017). După 2008 China investește strategic în diferite sectoare de activitate din SUA, printre care și industria auto. Analizând perioada 2019-2022, se observă o scădere a ISD din China în SUA, datorate pandemiei COVID-19. Această pandemie care a pornit din China a avut o influență negativă nu numai asupra economiei SUA, ci asupra economiei globale. China oferă companiilor americane acces la o piață imensă și în creștere (Morrison, 2008). Costurile reduse de producție din China atrag companii din SUA în căutare de profit și eficiență. Investițiile în China le permit acestor companii să acceseze noi piețe și să se extindă global. De asemenea, SUA profită de inovațiile și expertiza tehnologică din China. Prin aceste investiții, SUA îmbunătățește relațiile cu China, stimulând cooperarea și înțelegerea mutuală.

Figura 4. ISD din SUA în China din 2000 până în 2022 (în miliarde de dolari SUA)

Sursa: elaborare autor, (Statista, 2023b).

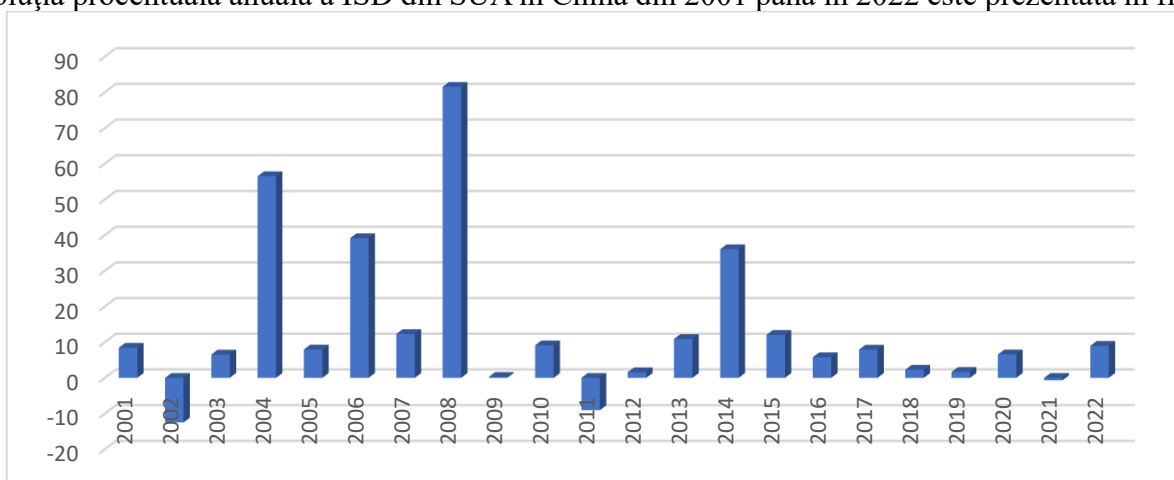
Comparând figurile 1 și 4, se observă că SUA investește mai mult în China decât China în SUA. Conform figurii 4, evoluția ISD din SUA în China din perioada 2000-2022 este fluctuantă, dar cu un trend reprezentat în figura 5. China având una dintre cele mai mari piețe de consum din lume (în 2021, 1.412 miliarde locuitori) oferă diferite oportunități pentru companiile americane în domenii cum ar fi tehnologie, consum de bunuri, servicii și altele. Datorită numărului mare de locuitori (Morrison, 2008), costurile forței de muncă sunt mai scăzute, ceea ce a atras companiile americane să investească în China pentru optimizarea costurilor de producție (minimizarea cheltuielilor și maximizarea profiturilor). SUA își canalizează investițiile spre sectoare de înaltă valoare în China, cum ar fi domeniul cercetării și dezvoltării, astfel își consolidează avantajul competitiv și își asigură accesul la progrese tehnologice și științifice de ultimă generație. Analizând figura 5 și ecuația modelului cubic de previzionare a evoluției ISD din SUA în China se observă o creștere a acestora pe perioada următoare, ceea ce reflectă relațiile economice bilaterale ale celor două mari puteri ale lumii și o încredere sporită în piața chineză ca destinație strategică pentru capitalul american.

Figura 5. Trendul ISD din SUA în China

Sursa: elaborare autor, (Statista, 2023a).

Evoluția procentuală anuală a ISD din SUA în China din 2001 până în 2022 este prezentată în figura:

Figura 6. Evoluția procentuale anuală a ISD din SUA în China din 2001 până în 2022

Sursa: elaborare autor

Analizând figura 6, se observă că perioada recesiunii (2000-2001) din SUA își pune amprenta și asupra ISD din SUA în China, deoarece companiile americane și-au reevaluat comportamentul investițional. Din evoluția anuală a ISD din SUA în China se remarcă cea mai mare creștere

procentuală în perioada 2007-2008, 81.52%, când a avut loc criza financiară globală, iar companiile americane au căutat oportunități de creștere în piețe emergente, văzând în China un refugiu potențial de stabilitate economică și de creștere în contrast cu incertitudinea din piețele occidentale.

Din analiza efectuată, se observă ca ISD-urile sunt foarte importante pentru economiile SUA și Chinei. Acestea conduc la inovații și tehnologii disruptive, la creșterea PIB-ului și la parteneriate și lanțuri de aprovizionare. Modul în care SUA și China își organizează economiile și regulile lor atrag investitori și din alte țări, pentru un viitor economic sustenabil.

Rezultatele obținute indică că investițiile străine directe (ISD) sunt esențiale pentru economia globală, contribuind semnificativ la creșterea și dezvoltarea economică, precum și consolidarea legăturilor internaționale (caz particular relația dintre SUA și China). Acestea au un impact profund asupra inovației și tehnologiei disruptive, sustenabilității economice și durabilității la nivel global. Politicile și contextele economice ale SUA și Chinei influențează atractivitatea lor pentru investitorii internaționali, cu repercusiuni majore asupra evoluției lor economice și strategice. Analiza datelor statistice confirmă că investițiile reciproce între SUA și China nu doar că reflectă legături economice strânse, dar și subliniază importanța colaborării dintre aceste două puteri globale, cu motivații variate care sprijină aceste fluxuri de capital, de la căutarea profitului la consolidarea influenței internaționale.

Concluzie.

ISD sunt importante pentru economia mondială, aducând diverse beneficii, cum ar fi creștere și dezvoltare, dar și probleme sau riscuri. ISD determină dezvoltarea de noi tehnologii, stimularea inovației, creșterea economică și legături mai bune între țări, precum SUA și China. Relațiile economice reciproc avantajoase și interdependente între aceste două națiuni care au culturi diferite nu doar că promovează dezvoltarea tehnologică și sustenabilitatea, dar și modelează peisajul investițional internațional, subliniind necesitatea unei înțelegeri aprofundate a factorilor care influențează ISD și consecințele acestora pentru politica economică și strategia globală. Așadar, ISD joacă un rol esențial în economiile SUA și Chinei, influențând inovația și tehnologia disruptivă, sustenabilitatea economică și durabilitatea globală. Politicile și mediile economice din aceste țări modelează atractivitatea lor ca destinații pentru investitorii internaționali, având implicații profunde asupra dezvoltării economice și strategice pe termen lung. Datele statistice arată că SUA și China investesc una în cealaltă, iar investițiile reciproce consolidează legăturile economice. Ele evidențiază și importanța cooperării SUA-China pentru economia globală. Investițiile Chinei în SUA sunt motivate de o combinație de factori economici, strategici și politici, vizând atât profitul financiar, cât și consolidarea poziției sale pe scena internațională, iar investițiile SUA în China sunt motivate de dorința de a accesa o piață uriașă și în creștere, de a beneficia de costuri de producție reduse și de a participa într-un centru dinamic economic și tehnologic global. Pornind de la acest studiu, ne propunem ca direcție viitoare de cercetare, să studiem modul în care investițiile străine directe influențează sustenabilitatea la nivel global.

Acknowledgments / Note: The article was developed within the framework of Subprogram 030101 „Strengthening the resilience, competitiveness, and sustainability of the economy of the Republic of Moldova in the context of the accession process to the European Union”, institutional funding.

Referințe bibliografice:

1. Alguacil, M., Cuadros, A., & Orts, V. (2011). *Inward FDI and growth: The role of macroeconomic and institutional environment*, Journal of Policy Modeling, 33, pp. 481-496, <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2010.12.004>.
2. Bailey, N. 2018. *Exploring the relationship between institutional factors and FDI attractiveness: A meta-analytic review*, International Business Review, 27 (1), pp. 139-148, <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2017.05.012>.
3. Bissoon, O. (2012). *Can better institutions attract more foreign direct investment (FDI)? Evidence from developing countries*, Journal of European Economy, vol. 11, special issue, pp.38-61, <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31540/1/Bissoon.pdf>.

4. Boltayeva, M. (2024). Advantages and Effectiveness of Attracting Foreign Investments, Global Book Publishing Services, 1(01), pp. 1-46, <https://doi.org/10.37547/gbps-22>.
5. Deng, P. (2004). Outward investment by Chinese MNCs: Motivations and implications, Business Horizons, 47(3), pp. 8-16, doi:10.1016/S0007-6813(04)00023-0.
6. Kobrin, S.J. (2005). *The determinants of liberalization of FDI policy in developing countries: a cross-sectional analysis*, 1992-2001, Transnational Corporations, 14 (1), pp. 67-104, <https://faculty.wharton.upenn.edu/wp-content/uploads/2012/05/pp67-104-Kobrin-final.pdf>.
7. Mabey, N., & McNally, R. (1999). *Foreign Direct Investment and the Environment: from pollution Havens to Sustainable develop*, A WWF-UK report, <https://www.oecd.org/investment/mnc/2089912.pdf>.
8. Mallampally, P., & Sauvart, K.P. (1999). *Foreign Direct Investment in Developing Countries*, Finance and Development, 36(1).
9. Malpezzi, S. (2017). *Residential real Estate in the US Financial Crisis, the Great Recession, and their Aftermath*, Taiwan Economic Review, 45(1), pp. 5-56, DOI: 10.6277/TER.2017.451.1.
10. Mercille, J. (2010). *The radical geopolitics of US foreign policy: the 2003 Iraq War*, GeoJournal, 75, pp. 327-337, DOI 10.1007/s10708-008-9253-6.
11. Morrison, W.M. (2008). *China-US Trade Issues*, CRS Report for Congress, <https://ecommons.cornell.edu/server/api/core/bitstreams/a1b0d037-3c7a-434b-ae6-eca8bf2b6204/content>.
12. Oehler-Şincari, I.M. (2011). *Succinte reflecții pe marginea teoriei ISD*, Economie teoretică și aplicații, XVIII, 11(564), pp. 30-36, https://www.store.ectap.ro/articole/659_ro.pdf.
13. Razin, A., & Slemrod, J. (2008). *Taxation in the Global Economy*, National Bureau of Economic research, the University of Chicago Press, pp. 1-8.
14. Sikka, P. (2011). Accounting for human rights: The challenge of globalization and foreign investment agreements, Critical Perspectives on Accounting, 22 (8), pp. 811-827, <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2011.03.004>.
15. Spar, D. (1999). Foreign Investment and Human Rights, Challenge, vol. 42, issue 1, pp. 55-80, <https://doi.org/10.1080/05775132.1999.11472078>.
16. Strage, G. (2020). Debating Free International Trade, The American Journal of Economics and Sociology, 79(1). pp. 25-47, <https://doi.org/10.1111/ajes.12310>.
17. Schneider, F., & Frey, B.S. (1985). *Economic and political determinants of foreign direct investment*, World Development, 13 (2), pp. 161-175, [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(85\)90002-6](https://doi.org/10.1016/0305-750X(85)90002-6).
18. Te Velde, D.W. (2006). *Foreign Direct Investment and Development An historical perspective*, Overseas development Institute, <https://odi.cdn.ngo/media/documents/850.pdf>.
19. Yamin, M. & Sinkovics, R.R. (2009). *Infrastructure or foreign direct investment?: An examination of the implications of MNE strategy for economic development*, Journal of World Business, 44 (2), pp. 144-157, <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2008.05.004>.
20. Wu, J., Li, S., & Selover, D.D. (2012). *Foreign Direct Investment vs. Foreign Portfolio Investment*, Management International Review, vol. 52, pp. 643-670. <https://doi.org/10.1007/s11575-011-0121-0>.
21. Statista, 2023a, <https://www.statista.com/statistics/188935/foreign-direct-investment-from-china-in-the-united-states/>.
22. Statista, 2023b, <https://www.statista.com/statistics/188629/united-states-direct-investments-in-china-since-2000/>